

MADELINE MILLER

OD AUTORKY SVĚTOVÝCH BESTSELLERŮ
ACHILLEOVA PÍSEŇ A KIRKE

GALATEA *a* MESTRA

*Jedna z kamene, druhá z masa a krve.
Obě konečně svobodné.*

GALATEA
a
MESTRA

**M A D E L I N E
M I L L E R**

G A L A T E A
a
M E S T R A

slovart

HarperCollins Publishers, 195 Broadway, New York, NY 10007
In Europe, HarperCollins Publishers, Macken House, 39/40
Mayor Street Upper, Dublin 1, D01 C9W8, Ireland

Copyright © Madeline Miller, 2026
Translation © Zuzana Jansová, 2026
Czech edition © Nakladatelství Slovart, s. r. o., Praha, 2026

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí
být reprodukována, uložena ve vyhledávacím systému
či šířena jakýmkoliv způsobem (elektronicky, mechanicky,
kopírováním, nahráváním či jinak) bez předchozího
svolení majitelů autorských práv.

Z anglických originálů *Galatea a Mestra*,
vydaných nakladatelstvím HarperCollins Publishers,
přeložila Zuzana Jansová
Redakce a korektury Radim Kopáč
Editor Jan Pavel
Vydalo Nakladatelství Slovart, s. r. o., Oderská 333,
196 00 Praha 9, info@slovart.cz, v Praze roku 2026
Sazba Alias Press, s. r. o., Bratislava
Tisk FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Cena uvedená na obálce je nezávazným
doporučením pro koncové prodejce.

ISBN 978-80-276-1512-4
10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
www.slovart.cz

GALATEA

Bylo skoro dojemné, jak si o mě dělali starosti.

„Jste tak bledá,“ řekla ošetřovatelka. „Musíte zůstat v klidu, dokud se vám nevrátí barva.“

„Já mám tuhle barvu pořád,“ řekla jsem. „Protože jsem bývala z kamene.“

Žena se nepřítomně usmála a přitáhla mi přikrývku. Manžel ji varoval, že mám bujnou fantazii a že mě moje nemoc nutí říkat věci, které jí budou znít podivně.

„Jen si lehněte a já vám přinesu něco k jídlu,“ řekla. Na kraji rtu měla mateřské znaménko a já je ráda při řeči pozorovala. Některá znaménka jsou krásná a osobitá jako strakatina na koni. Jiná v sobě ale mají chloupky a vypadají dužnatě jako červi, a její bylo z těch druhých.

GALATEA

„Lehněte si,“ zopakovala, protože jsem to neudělala.

„Víte, co by mojí barvě prospělo? Procházka,“ řekla jsem.

„Ale ne...“ odpověděla. „Dokud se neuzdravíte, tak ne. Cítíte, jak máte studené ruce?“

„To je tím kamenem, jak vám říkám... Bez slunce se nezahřeju. Copak jste se nikdy nedotkla sochy?“

„Jste prochládlá,“ zopakovala. „Lehněte si a mějte už konečně rozum.“ Už trochu spěchala, protože jsem se o kameni zmínila podruhé, a to byla pastva pro drbny mezi ošetřovatelkami i záminka promluvit si s doktorem. Šukali spolu, proto byla tak nedočkavá. Občas jsem je slychala přes zeď. Neříkám to ve zlém, neupírám jí pořádné šoustání... Pokud bylo pořádné, což nevím. Říkám to jen proto, abyste

GALATEA

pochoptili, proti čemu jsem stála: že jsem pro ni měla větší cenu nemocná než zdravá.

Dveře se zavřely a místnost kolem mě nabobtnala jako modřina. Když tu byla ona, mohla jsem předstírat, že je malá kvůli ní, ale když odešla, cítila jsem z těch čtyř dřevěných stěn tlak, jako by se plíce nadechly až k prasknutí. Okno ničemu nepomáhalo, protože bylo příliš vysoko, než aby z postele bylo vidět ven, a příliš malé, než aby propouštělo dostatek vzduchu. V místnosti to páchlo sladce a kysele zároveň, jako by v ní leželo a potilo se tisíc trpících lidí, což se nejspíš opravdu dělo, a nemytýma nohama všichni šlapali po čerstvě natrhaných růžích na podlaze.

Pak přišel doktor a zahartusil na mě: „Chloé říká, že jste neležela klidně.“

Řekla jsem: „Promiňte.“

GALATEA

To se mu líbilo, ale zároveň byl podezíravý, protože jsem se mu omlouvala každý den už celý rok. Kvůli němu jsem se to snažila obměňovat: dívala jsem se do země, kousala se do rtu, kroutila prsty. Jednou jsem se rozplakala, a to byla jeho nejoblíbenější chvíle. Pracovala jsem na tom, abych dokázala omdlít, ale ještě jsem to neměla úplně zvládnuté. Potřebovala jsem předtím hodně dlouho velmi rychle dýchat a také jsem nevěděla přesně, kdy přijde. Ale kdybych to dokázala, byla by to doktorova nejoblíbenější chvíle. Řekl by to mému manželovi, který by ho zasypal zlatáky, a všichni by byli šťastní. Až na mě. I když si říkám, že bych byla trochu šťastná i já, alespoň díky té představě.

„Co to děláte?“ řekl přísně. „Přesně proto jste nemocná.“

GALATEA

Vstala jsem totiž, zatímco jsem přemýšlela o tom omdlávání. Místnost s doktorem uvnitř byla nejmenší ze všeho. Toho dne z něj táhl česnek a také pach všech dnů, které kdy prožil, takže jsem poodešla k oknu.

„Promiňte,“ řekla jsem. „Já tak moc miluji vůni narcisů.“ Bylo to první, co mě napadlo, ale jeho to přimělo, aby se ještě více zamračil, protože tu žádné narcisy nejsou; stojíme totiž na skalnatém útesu nad mořem, takže kdybych se pokusila vylézt oknem, neutekla bych, ale spadla a zabila se. A taky jsem si nebyla jistá, jestli narcisy vůbec voní.

„Okamžitě si lehněte,“ řekl, a když jsem poslechla, vzal mě za zápěstí. „Máte pomalý puls,“ řekl.

Samozřejmě že mám pomalý puls, protože jsem bývala z kamene, ale to jsem nahlas neřekla.

GALATEA

Jen jsem vydala zvuk, „mmmmm“, který se snažil být kající a zaujatý zároveň. Pomyslela jsem si, že kdybych začala dýchat rychle, právě když ošetřovatelka zavřela dveře, mohla to být ta nejlepší chvíle na omdlení. Jenže jsem to neudělala a teď už bylo pozdě.

„Myslím, že by mi bylo líp, kdybych se mohla projít.“

„Jste příliš slabá,“ řekl doktor. „Co bych řekl vašemu manželovi, kdybyste si ublížila?“

„Bývala jsem z kamene,“ řekla jsem. „Z pouhé procházky si ublížit nemůžu.“

„To by stačilo,“ řekl tím hlasem, který znamenal, že pošle pro čaj. Čaj je to, co mi dávájí, když si nechci lehnout, a nesnáším ho, protože oni u mě sedí, dokud ho celý nevypiju, a pak mě bolí hlava a štípe jazyk a pomocím postel.

GALATEA

Lehla jsem si. „Máte pravdu, takhle je to lepší,“ řekla jsem. „Mmmm, to je příjemné.“ Pozorovala jsem ho přes řasy. Byl podezíravý, tak jsem se zachumlala víc. „Máte pravdu, byla jsem tak unavená a ani jsem o tom nevěděla.“ Doufala jsem, že to stačí, abych unikla čaji.

„Hlavně tak zůstaňte,“ řekl. „Manžel vás dnes přijde navštívit.“ A já si pomyslela, že to zachumlání pomohlo, protože když má přijít můj manžel, čaj mi nedávají. Nesnáší pach moči a líbí se mu, když můžu mluvit.

Lehla jsem si a uspořádala se, jak se patří. Je to celkem snadné, protože už mám praxi, ale taky proto, že si myslím, že je ve mně nějaká část, ta kamenná, která si pamatuje a ráda se vrací do svých starých obrysů. Jediné, co je těžké, jsou prsty, o nichž můj manžel rád říká, že na nich strávil rok, aby vypadaly skutečně a ne strnule

GALATEA

a bezvládně, jako by je udělali líní sochaři. Takže se musím soustředit a držet je přesně tak, jak se mu líbí, jinak se všechno pokazí.

Čas plynul, nevěděla jsem, kolik ho uteklo. Pak jsem přes dveře zaslechla cinkot mincí a výkřiky ošetřovatelek. Můj manžel je teď docela bohatý a má dost na to, aby zaplatil tisíc dalších doktorů, kteří by mi všichni řekli, abych si lehla. Je bohatý kvůli mně, pokud to chcete vědět, ale nelíbí se mu, když to vyslovím nahlas. Říká, že je to v první řadě dar od bohyně a až poté jeho vlastní přičinění, protože to byl on, kdo mě stvořil z mramoru. Když jsem se narodila... Možná to není to pravé slovo, ale jestli ne, tak nevím jaké... „Probudila“? „Vylíhla“? Ne, to je ještě horší. Nejsem z vejce.

„Narodila“ musí stačit. Když jsem se narodila, snažil se mě držet vskrytu, jak jen to šlo, ale

GALATEA

byli tam sloužící, a lidé začali mluvit o sochařově ženě, jak je podivná a že taková krása může pocházet jen od bohů. Někdo tomu věřil. Někdo ne, ale najednou všichni chtěli jeho sochy. Tak tesal pannu za pannou a já se ptala: Myslíš, že některá z nich ožije? A on řekl: Samozřejmě že ne, tihle lidé nejsou hodni daru bohyně. A znovu mi vyprávěl, jak dobře o mě pečoval, jak mě oblékal do hedvábí, ověšoval květinami a šperky a nosil mi mušle a všemožné barevné tretky a každý večer se modlil k bohyni. Nebylo by snazší oženit se s dívkou z města? zeptala jsem se. S těmi courami, řekl, to by nešlo.

Dveře se otevřely.

„Odejděte a nerušte nás,“ řekl manžel služkám, což bylo zbytečné, protože za celý ten rok nás nikdy nevyrušily. Ale můj manžel se už dnes považuje za pána nás všech a musí to dát najevo.

GALATEA

V tichosti si mě pak znovu a znovu pečlivě prohlížel a kontroloval mi prsty a všechno ostatní. Ani jsem neotevřela oči, protože mým úkolem bylo ležet bez hnutí, aby mohl zamumlat: „Ach, má kráska spí.“ V minulosti jsem párkrát v té chvíli tiše zachrápla, abych dodala okamžiku na věrohodnosti. To se mu ale vůbec nelíbilo.

„Opravdu spí?“ povzdechl si. „Jsem blázen, že to říkám. Je to jen mramor, nic víc.“ Poklekl vedle mé postele a pozvedl ruce. „Ó, bohyně, proč nemůžu najít dívku, jako je tato, abych ji pojal za ženu? Proč musí být taková dokonalost jen mramorem, a ne tělem? Kdyby jen mohla...“ náhle si zakryl oči, „ne, nemůžu to vyslovit.“

Pomyslela jsem si, že bych zrovna teď mohla tiše chrápnout, ale to by bylo ještě horší než předtím.

GALATEA

„Netroufám si vyslovit, po čem toužím. Ale, ó velká bohyně, ty znáš mé tajné přání. Prosím tě, vysvobod mě z tohoto utrpení.“

Hlavu svěsil na lůžko a já otevřela oči, protože na mě neviděl, dokud se topil v příkrývkách. Vlasy mu řídly a já počítala holá místa na jeho temeni. Tři, jako vždycky.

Zavřela jsem oči zrovna včas. Zvedl hlavu a řekl: „Ne, není to možné. Musím se smířit s osudem.“ Jeho ruka spočinula na mém předloktí a v té agónii je trochu stiskl.

„Co je to?“ zíral mi na paži. „Je to možné? Přísahal bych, že je teplá.“

Každopádně teplejší než obyčejný kámen.

Zavrtěl hlavou, jako by si ji chtěl pročistit. „Ne, něco se mi zdá. Nebo na ni možná dopadlo slunce a mramor zahřálo.“

GALATEA

Do místnosti samozřejmě žádné sluneční paprsky nedopadaly, ale nebyla vhodná chvíle to říkat.

„Bohyně, nedej, abych zešlél...“ Začal mi silně hníst boky a břicho, zkoušel mou kamennou ztuhlost. Pyšnila jsem se tím, že jsem necukla.

„Přesto přísahám, přísahám na svůj život, že je teplá. Ó, bohyně, jestli je to sen, dej, ať ještě spím.“ A pak přitiskl své rty na mé. „Žij,“ řekl. „Ó, žij, můj živote, má lásco, žij.“

A to je ta chvíle, kdy musím otevřít oči jako srnče a spatřit ho nad sebou jako slunce a tiše zalapat po dechu úžasem a vděčností. A pak mě ošuká.

Ležela jsem opřená o jeho vlhké rameno a pronesla jsem: „Lásco, stýská se mi po tobě.“

Nic neřekl, ale cítila jsem z něj napětí. Pot na hrudi mu osychal, ale záda měl stále vlhká.

GALATEA

Rákosová výplň navíc škrábala skrz prostěradlo a on byl z domova zvyklý na jinačí lůžko.

„Na čem pracuješ?“ zeptala jsem se. Protože to je jediná věc, na kterou mi odpoví.

„Na soše,“ řekl.

„Ach...“ Zavřela jsem oči. „Kéž bych ji mohla vidět, drahý. Na jaké soše?“

„Dívky.“

„Bude krásná,“ řekla jsem. „Je pro někoho z mužů ve městě?“

„Ne,“ řekl. „Už mě unavují... Tahle je pro mě.“

„To je úžasné,“ řekla jsem. „Doufám, že ji smím vidět, až bude hotová.“

„Možná,“ řekl.

„Už budu hodná,“ řekla jsem.

Nereagoval.

„Kolik je té dívce let?“ zeptala jsem se.

GALATEA

„Deset,“ řekl.

Čekala jsem, že řekne „mladá“. Když jsem se ho jednou zeptala, kolik mi mělo být let, řekl: „Panna.“

„Deset,“ řekla jsem. „Ne dvanáct, třeba?“

„Ne,“ řekl.

„Mám ráda patnáctileté dívky,“ řekla jsem. „Onehdy ošetřovatelka přivedla svou dceru... Byla tak nádherná. Obličej měla plný světla.“

„O patnáctileté nemám zájem,“ řekl. „Ani o dceru ošetřovatelky.“

„Samozřejmě že ne.“ Hladila jsem mu hrud' svými dokonalými prsty. Snažila jsem se, aby můj hlas zněl uvolněně a lehce, jako takové zívnutí. „Jak se má Pafos, lásko?“

„Dobře,“ odpověděl jen tím ošklivým, namicovatým slovem.

„Je šťastná?“

GALATEA

„Jak by mohla být po tom, co provedla její matka?“

Byla jsem na to připravená a nechala slzy kanout na jeho hrud'. „Je mi to tak líto, drahý. Kéž bych jí to mohla vynahradit.“

Odstrčil mě od sebe a posadil se. „Před ní se plazíš, ale přede mnou ne.“

Chtěla jsem říct: A co myslíš, že celou dobu dělám? Ale to by můj manžel samozřejmě neoceníl. Je to muž, který má rád vše jasné a čisté... Bílé, hladké povrchy. Poklekla jsem na podlahu, ruce sepjaté přes řadla. „Lásko, není na světě nic, po čem bych toužila víc, než vrátit se s tebou domů. Zrovna dnes jsem si přála, abych měla něco od tebe, co by mě utěšilo. Třeba obraz. Tvůj obraz.“

To ho překvapilo. „Obraz?“ zeptal se udiveně. „Ne sochu?“